

Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Балан Марії Олександрівни
Прізвище, ім'я, по батькові студента(ки)

на здобуття ступеня вищої освіти бакалавра

Фінансові результати підприємства: суть, особливості формування та оцінка за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ», м. Київ
назва теми

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Шифр і назва галузі знань
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Шифр і назва спеціальності
Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування
Назва

КРФБС 019008.01.02.00

Виконала: студентка V курсу, групи ФБСз-19-1 М. Балан Марія БАЛАН
підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Керівник: канд. техн. наук, доцент І. Форкун Ірина ФОРКУН
підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Нормоконтролер: Л.В.Н., Ст. Векладов С. Сидорчук
посада підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:
Зав. кафедри ФБСС Н. Хрущ Ніла ХРУЩ
д-р. екон. наук., професор підпис Ініціали, ПРІЗВИЩЕ

14 06 2024 р.

Хмельницький 2024

Зміст

	С.
Вступ	5
1 Теоретико-методичні засади сутнісного визнання, формування та оцінки фінансових результатів підприємства	7
1.1 Економічна сутність, класифікація та фактори впливу на фінансовий результат підприємства	7
1.2 Особливості формування та методичні підходи оцінки фінансових результатів підприємства	15
2 Аналітико-практичні аспекти формування та оцінки фінансових результатів підприємства	24
2.1 Аналітична оцінка фінансових результатів підприємств на макро- та мікроекономічних рівнях за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» в 2021-2023 роках	24
2.2 Напрями вдосконалення формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ»	35
Висновки	44
Список використаних джерел	46
Додатки	51

Вступ

На сучасному етапі державотворення України в умовах самостійності суб'єктів господарювання все вагомішого значення набуває реалізація принципів самофінансування та самоокупності. Результативність виробничої, збутової, фінансової, інвестиційної та інших видів діяльності підприємства відбивається у досягнутих фінансових результатах, які «одночасно завершують цикл діяльності підприємства та виступають необхідною умовою наступного циклу» [36]. Провідна роль фінансових результатів діяльності підприємства полягає в тому, що вони, з одного боку, сприяють стійкості його позицій на ринку та конкурентоздатності, діловій активності у виробничій та фінансовій сферах, інвестиційній привабливості, а з іншого, забезпечують зміцнення бюджетної системи держави. Актуальність та значимість формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства полягає в тому, що вони є необхідною умовою ефективного управління доходами і витратами, сприяють збільшенню прибутку та підвищенню рентабельності.

Дослідженню проблематики формування фінансових результатів підприємств та їх оцінки присвячено наукові праці таких вчених як: Вакульчик О.М. [1], Гавриш О.М. [2], Дмитренко А.І. [6], Єпіфанова І.Ю. [7], Ковальова О. [10], Кононенко Ж.А. [11], Лесюк А. С. [13], Степаненко О.І. [28], Фірман Н.Я. [37] та ін. Проте досі залишаються дискусійними цілий ряд принципово важливих питань, пов'язаних із науковим визнанням сутності фінансового результату, уніфікацією підходу у методиці формування та оцінки.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства в контексті забезпечення його подальшого розвитку.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення у кваліфікаційній роботі таких завдань:

- дослідити підходи до визнання економічної сутності, класифікації та фактори впливу на фінансовий результат підприємства;
- визначити особливості формування та методичні підходи оцінки фінансових результатів підприємства;
- здійснити аналітичну оцінку фінансових результатів підприємств на макро- та мікроекономічних рівнях за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» в 2021-2023 роках;
- визначити напрями вдосконалення формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ».

Об'єктом дослідження є процеси формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та практичні аспекти формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства в контексті забезпечення його подальшого розвитку.

В роботі використано наступні методи: монографічний, економіко-статистичний, горизонтального і вертикального аналізу, метод фінансових коефіцієнтів, графічний, системного підходу, інші методи досліджень.

Нормативно-правовою базою дослідження у випускній роботі стали законодавчі та нормативно-правові акти, що стосуються питань визнання, формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємств. Інформаційними джерелами дослідження - матеріали наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених за досліджуваною темою, інформаційні ресурси мережі Інтернет, офіційні статистичні дані, фінансова звітність ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» за 2021-2023 р.р.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Основний зміст роботи викладено на 45 сторінках. Робота містить 10 таблиць та 13 рисунків. Список використаних джерел включає 38 найменування.

1 Теоретико-методичні засади сутнісного визнання, формування та оцінки фінансових результатів підприємства

1.1 Економічна сутність, класифікація та фактори впливу на фінансовий результат підприємства

В сучасних умовах ведення підприємствами фінансово-господарської діяльності одним із найважливіших показників, який характеризує її ефективність, є фінансовий результат (тобто прибуток чи збиток). Головною метою (місією) створення і забезпечення функціонування підприємства є одержання максимально можливого прибутку за мінімальних витрат. Оскільки достатній обсяг фінансового результату визначає можливості розвитку підприємства в майбутньому (оновлення його основних фондів, розширення виробництва, впровадження нових прогресивних технологій тощо) і створює запас фінансової стійкості, що забезпечує йому можливість оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, виклики та ризики, питання зниження собівартості й водночас підвищення прибутковості стає особливо актуальним в сучасний період ринкових реформ та економічних перетворень.

Економічною характеристикою господарюючого суб'єкта є його фінансові результати, що можуть бути представлені прибутком чи збитком. Кожне підприємство створюється задля отримання максимально можливого прибутку. Основним завданням фінансового менеджера на підприємстві є «прийняття вірних та продуманих рішень у сфері управління структурою та вартістю капіталу, доходами і витратами, основним й оборотним капіталом» [1], що забезпечує позитивний фінансовий результат такої діяльності - стабільне зростання прибутку.

Відсутність у сучасній науковій літературі та нормативних документах уніфікацією підходу до трактування фінансових результатів не дає чіткої картини у визначенні їх сутності, ролі та значення. У таблиці 1.1 наведено існуючі підходи до визначення «фінансового результату» різними науковцями.

Таблиця 1.1 – Сучасні підходи до трактування поняття «фінансові результати» в наукових школах та нормативних актах

Джерело	Трактування сутності поняття «фінансовий результат»
1	2
Наукові школи	
Спіфанова І.Ю. [7]	«одним із найважливіших економічних показників, який зображає ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою, інвестиційною. Фінансовий результат від операційної діяльності це результат операційної діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між доходами та витратами від операційної діяльності, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку)»
Зудова І. Ю., Стась О. Г. [9]	«різниця між позитивними та негативними грошовими потоками підприємства, відповідно доходами та витратами у певному звітному періоді, що оцінюється за потребами користувачів фінансової звітності – власників, інвесторів, СЕО, менеджменту підприємства»
Лесюк А.С. [13]	«збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період»
Мазур Н. [15]	«суто бухгалтерський термін, який показує результат арифметичної дії. Підприємство завжди має фінансовий результат: позитивний (прибуток) або негативний (збиток). Також можливий нульовий результат, але це рідко, якщо підприємство взагалі не вело жодної діяльності протягом періоду (стадії створення або ліквідації)»
Мардус Н. Ю., Брік С. В. [16]	«співставлення доходів та витрат підприємства, інформацію про які відображено в звіті, визначається як прибуток або збиток підприємства»
Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. [19]	«характеризує його операційну, інвестиційну, фінансову діяльність й служить критерієм визначення обсягу та структури реалізації (або виробництва) продукції, програм оптимізації витрат, інвестиційних проектів, сценаріїв бюджету, фінансових вкладень тощо»
Фірман Н. Я., Вашків О. П. [37]	«виявляє дуальний характер досліджуваної категорії: в короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу; в довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання»

Кінець таблиці 1.1

1	2
Чинні нормативні акти України	
Яременко Л. М., Авдаліян К. В. [38]	«виступає основою його економічного розвитку і зміцнення фінансових відносин з контрагентами та відображає ефективність його господарювання за всіма напрямками діяльності»
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [25]	«Доходи - збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників). Витрати - зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками)»
Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [23]	«У звіті про фінансові результати розкривається інформація про доходи, витрати, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період. Підприємство розгорнуто наводить суми надходжень та витрачання, що виникають у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Прибуток - сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Збиток - перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. Сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками)»
Міжнародні стандарти	
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) [18]	«Дохід - це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу. Дохід включає як дохід від звичайної діяльності, так і прибуток від інших операцій. Доходи та витрати, пов'язані з тією самою операцією або іншою подією, визнаються одночасно; цей процес, як правило, називають відповідністю доходів та витрат. Проте дохід не може бути визнаний, якщо витрати неможливо достовірно оцінити»

Результати проведеного дослідження щодо трактування поняття «фінансові результати» в наукових школах засвідчили, що фахівці у сфері економічних, фінансових, юридичних наук та обліку не дійшли до спільного розуміння поняття «фінансовий результат». Домінуючі ознаки, які покладено у визначення сутності поняття «фінансовий результат» в цілому можна визначити наступним чином:

- як результат співставлення доходів та витрат;
- як приріст чи зменшення капіталу;

- як вираження у формі прибутку чи збитку;
- як підсумки (результат) діяльності.

Дослідження чинних нормативно-правових актів України свідчить про відсутність в них розгляду поняття «фінансовий результат». Так, в НП(С)БО 1 [23] подано лише визначення понять «прибуток», «збиток», «сукупний дохід» і відповідно це створює труднощі в розумінні поняття «фінансовий результат» та його ролі. В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено лише поняття «доходи» і «витрати» [25]. В міжнародних нормативно-правових актах також відсутнє визначення поняття «фінансовий результат» і подано лише визначення понять «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток» [18] (таблиця 1.1).

В сучасній міжнародній практиці бухгалтерського обліку виокремлюється три основні підходи до трактування сутності фінансових результатів діяльності підприємства:

- перший, за яким «різниця між вартістю чистих активів підприємства протягом звітного періоду становить фінансовий результат» [29]. При цьому, чисті активи підприємства визначаються як різниця між загальною вартістю майна підприємства і загальною сумою його заборгованостей та додаткових внесків власників;

- другий, за яким фінансовий результат діяльності підприємства визначається як різниця між величинами його доходів та витрат діяльності протягом звітного періоду ;

- третій, за яким показник фінансового результату визначається шляхом порівняння величини власного капіталу на початок та на кінець звітного періоду.

Другий підхід набув найбільшого поширення в міжнародній практиці, відповідно до якого фінансовий результат визначається як «різниця між доходами та витратами діяльності підприємства, із врахуванням коригувань на суму зміни залишків запасів та незавершеного виробництва за звітний

період» [29]. Аналогічна тенденція характерна і для вітчизняної системи бухгалтерського обліку.

«Фінансовий результат у вигляді прибутку не є гарантованим доходом суб'єкта господарювання, що вклав свій капітал у певний вид підприємницької діяльності» [22]. Це є результат успішного здійснення бізнесу. Прибуток, як фінансовий результат, виступає основним джерелом фінансування розвитку підприємства, вдосконалення його матеріально-технічної і технологічної бази, забезпечення інвестування в усіх його формах. Відтак, діяльність суб'єкта господарювання спрямовується на забезпечення зростання прибутку або щонайменше його стабілізацію на певному рівні.

«Класифікація як наука лежить в основі будь-якої теорії, вона необхідна для побудови загальних підходів у вивченні бізнес-процесів» [28]. Для фінансових результатів як об'єкта дослідження, в першу чергу, потрібно знайти його види, що мають бути впорядковані за певними ознаками та принципами. Класифікація є методом пізнання об'єкта, який вивчається і чим більше ознак класифікації, тим вища міра їх дослідження, а це сприяє підвищенню ефективності управління.

На основі дослідження і узагальнення базових положень вітчизняного податкового законодавства, норм національних стандартів бухгалтерського обліку можна види фінансових результатів діяльності підприємства класифікувати за наступними ознакам, що подано в таблиці 1.2.

Така деталізована класифікація фінансових результатів діяльності підприємства сприятиме реалізації сучасної системи менеджменту його діяльності, зокрема, в питаннях забезпечення раціональної роботи фінансово-економічної служби, ведення аналітичних прогнозів, прийняття мотивованих стратегічних рішень тощо.

Таблиця 1.2 – Класифікація фінансових результатів діяльності підприємства

Класифікаційна ознака	Основні види фінансових результатів
За значенням підсумкового результату господарювання	- позитивний фінансовий результат – прибуток; - негативний фінансовий результат – збиток
У розрізі видів діяльності	- фінансовий результат від звичайної діяльності (операційної, неопераційної) діяльності; - фінансовий результат від надзвичайних подій
За формою № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»	- фінансовий результат від операційної діяльності; - фінансовий результат до оподаткування; - чистий фінансовий результат
За процесом формування	- валовий прибуток (збиток); - прибуток до оподаткування; - чистий прибуток (збиток)
За характером оподаткування прибутку	- оподаткована частина прибутку; - неоподаткована частина прибутку
За звітним періодом формування показників	- нерозподілений прибуток (непокритий збиток) попередніх звітних періодів; - чистий прибуток/збиток звітного періоду; - доходи і витрати майбутніх періодів
За характером розподілу прибутку, що залишається після сплати податків та інших обов'язкових платежів (чистого прибутку)	- частина прибутку, що капіталізується; - частина прибутку, що споживається
За елементами, які регулюють розмір кінцевого фінансового результату	- доходи майбутніх періодів; - витрати майбутніх періодів; - забезпечення і резерви; - відстрочені податкові активи; - відстрочені податкові зобов'язання

Джерело: складено за даними [22, 23, 25, 28, 29, 32-35]

Розкриття інформації у фінансових звітах підприємств здійснюється з дотриманням певних принципів чи характеристик.

Для визначення фінансового результату діяльності підприємства у звітному періоді необхідно дотримуватись таких принципів визначення доходів і витрат, а саме:

- принцип нарахування - передбачає відображення результатів господарських операцій у тому звітному періоді, в якому вони відбулися, а не на момент отримання / сплати грошових коштів, оскільки ці періоди по часу не завжди співпадають;

- принцип відповідності - полягає у порівнянні доходів і витрат в звітному періоді, тобто витрати, які здійснені у звітному періоді, мають порівнюватись із тим доходом, задля якого здійснені витрати даного звітного періоду;

- принцип періодичності – передбачає, що для визначення фінансового результату доходи і витрати підприємства розподіляються за звітними періодами. Звітним періодом є 1 рік, а проміжними звітними періодами - квартал, місяць.

Підприємства, які складають свою фінансову звітність із використання Міжнародних стандартів фінансової звітності, ґрунтуються на якісних характеристиках фінансової інформації. Застосування якісних характеристик дає можливість надавати ту інформацію користувачам фінансової звітності, яка найбільшою мірою буде для них корисною.

За якісними характеристиками фінансовий результат є:

- критерієм прибутковості, результативності й економічної стабільності діяльності підприємства;

- критерієм «оцінки абсолютної ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства» [28];

- результатом економічних відносин підприємства, показником значущості і сталості його розвитку;

- джерелом підвищення (або зниження) ринкової вартості підприємства;

- джерелом фінансування виробничого, комерційного і соціального розвитку підприємства.

На діяльність підприємства, як суб'єкт а господарювання, здійснюють вплив безліч факторів, більшість із яких прямо чи опосередковано впливають на розмір його прибутку. Загалом ці фактори поділяються на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). Фактори впливу на фінансові результати діяльності підприємства подано на рисунку 1.1.

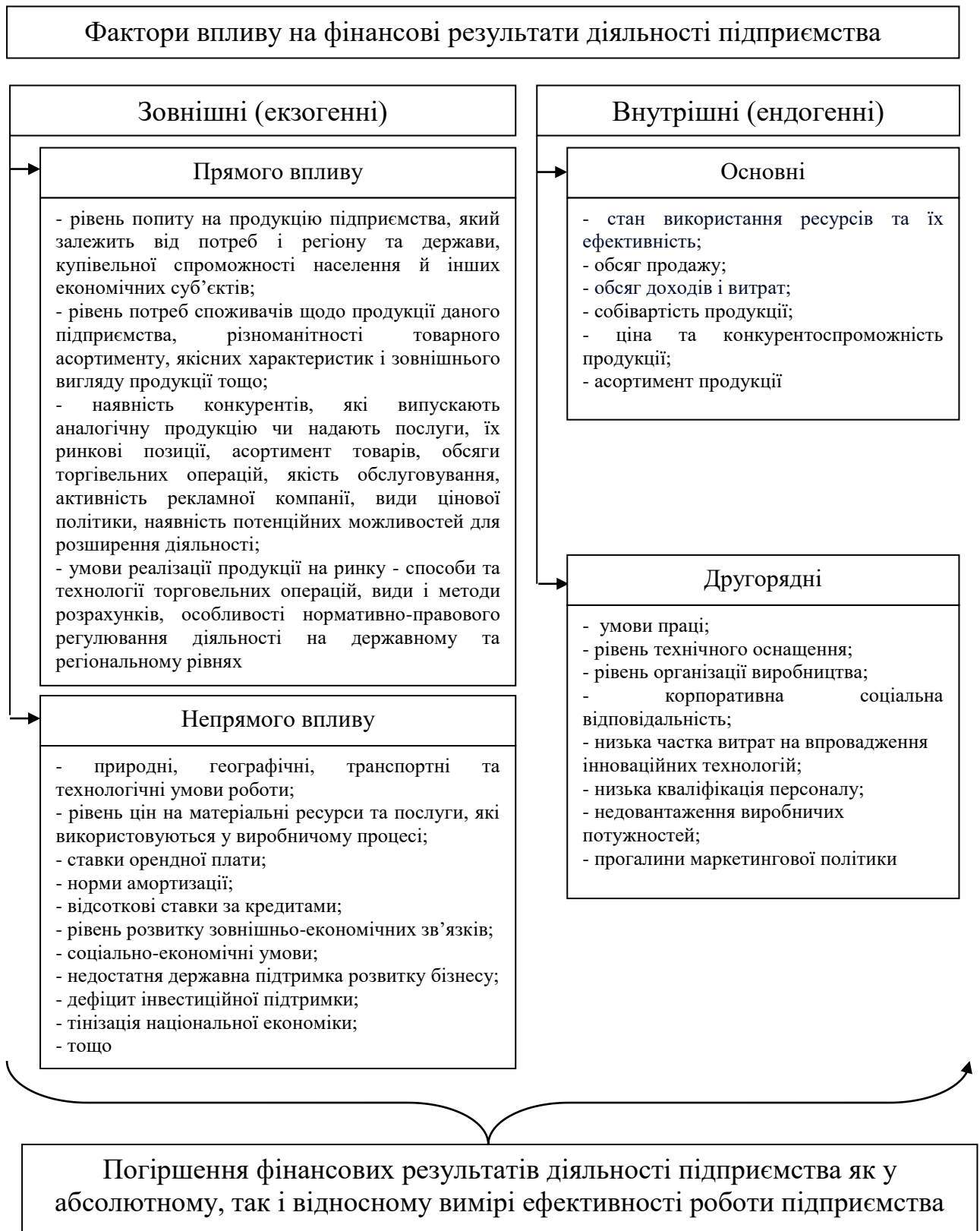

Рисунок 1.1 – Фактори впливу на фінансові результати діяльності підприємства

Джерело: складено за матеріалами [10, 11]

На зовнішні фактори менеджмент підприємства на має впливу, а лише може їх враховувати.

Внутрішні ж фактори, які мають вплив на прибуток господарюючого суб'єкта, можуть бути використані як інструмент управління в арсеналі фінансового менеджера.

За результатами проведеного дослідження відмічаємо, «що в сучасному розумінні економічної теорії позитивний фінансовий результат є головною метою та основним стимулом розвитку підприємницької діяльності»[28]. Він є тим показником, який характеризує винагороду підприємця за здійснення нововведень/інновацій та понесений ризик. Фінансовий результат є головним джерелом надходження додаткових фінансових ресурсів на підприємство, характеризується постійним оновленням, яке забезпечує позитивну динаміку грошових потоків і виступає основою постійного нарощення обсягів діяльності. Формування фінансових результатів підприємства є невід'ємною частиною загальної системи господарювання, яка пов'язана із прийняттям управлінських рішень щодо отримання саме позитивного фінансового результату у вигляді прибутку.

1.2 Особливості формування та методичні підходи оцінки фінансових результатів підприємства

«Оцінка фінансових результатів - це інструмент, який використовується для оцінки ступеня, в якій підприємства можуть досягти очікуваної мети за різних аспектів. А також збільшити прибуток за найменших ризиків при прийнятті фінансових рішень» [13].

Фінансові результати підприємства характеризуються приростом чистих активів, основним джерелом яких є прибуток від операційної, інвестиційної й фінансової діяльності, а також отриманий за результатами

надзвичайних подій. Прибуток зростає чи зменшується залежно від ефективності діяльності підприємства. Конкуренція спонукає підприємців до вдосконалення та розширення виробництва, здійснення комерційної діяльності. Оцінка доходів, витрат та фінансових результатів виступає одним із найважливіших напрямів оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. Завдання оцінки результатів фінансово-господарської діяльності підприємства подано на рисунку 1.2.

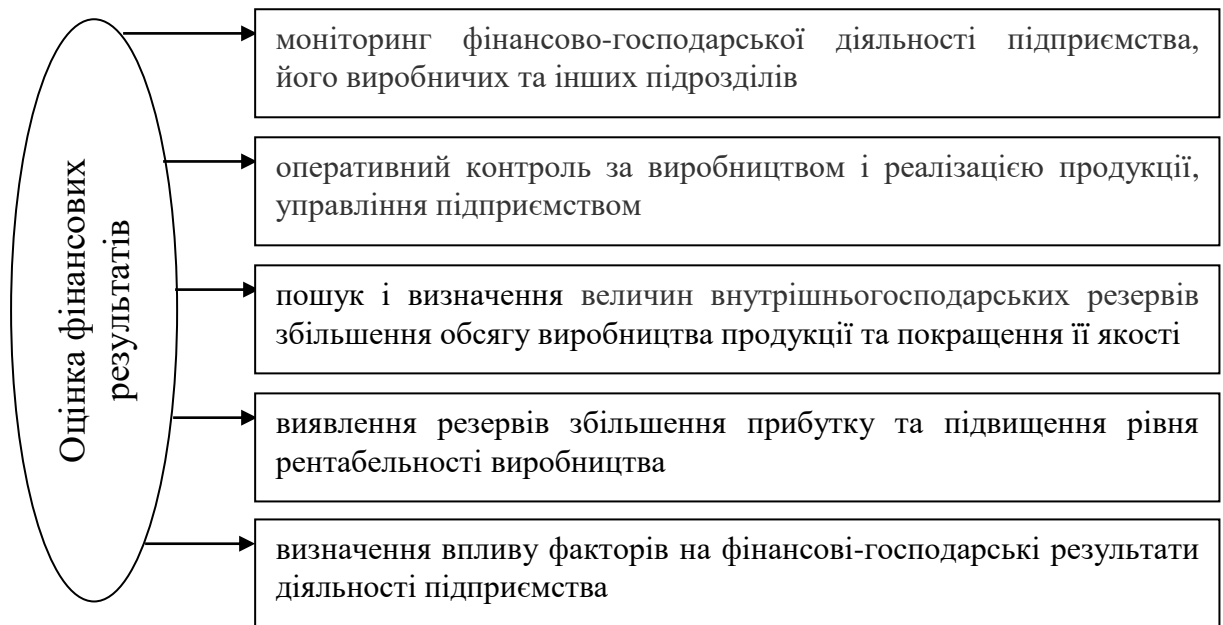

Рисунок 1.2 - Завдання оцінки фінансових результатів діяльності підприємства

Джерело: складено за матеріалами [1, 13]

Прибуток підприємства зростає чи зменшується в залежності від забезпечення ефективності його діяльності. Конкурентне середовище, в якому здійснює свою фінансово-господарську діяльність підприємство, спонукає його власників до вдосконалення виробництва й комерціалізації діяльності. Оцінка доходів, витрат і фінансових результатів підприємства є одним із найважливіших напрямів аналізу ефективності фінансово-господарської діяльності. «Доходи і витрати у бухгалтерському обліку групуються за видами звичайної діяльності (операційна, фінансова,

інвестиційна, інша), а також формування фінансових результатів та саме за таким підходом відображаються у формі» №2» (рисунок 1.3) [12] та є найбільш зручним для оцінки ефективності формування фінансових результатів в практичній діяльності підприємства.

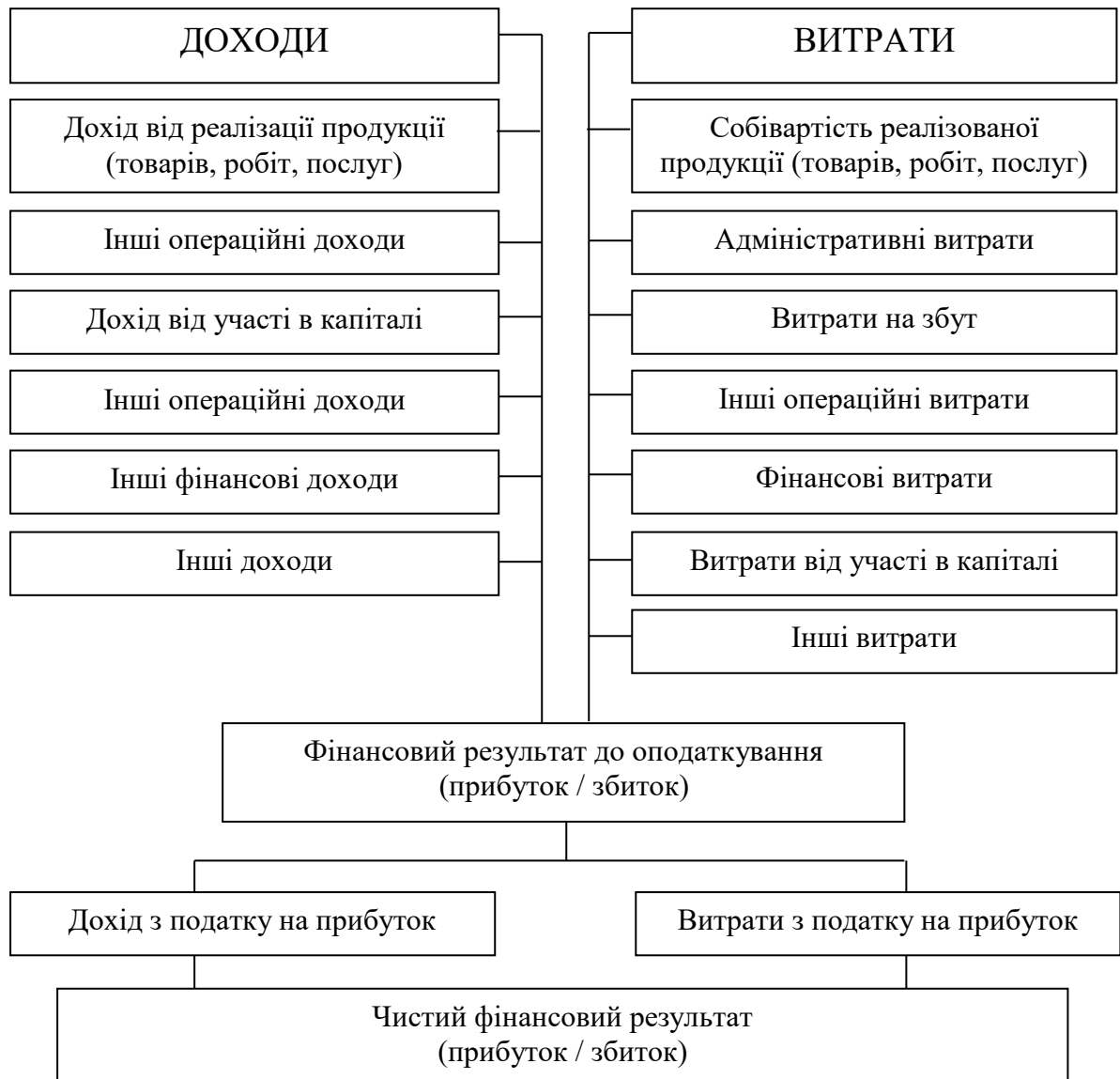

Рисунок 1.3 – Склад доходів і витрат підприємства для формування фінансових результатів за видами діяльності

Джерело: складено за матеріалами [12, 23, 31, 32-36]

Методичні підходи до аналізу фінансових результатів діяльності підприємства передбачають застосування певних правил, прийомів та методів вивчення і систематизації та обробки фінансової інформації.

Сучасною теорією і практикою фінансового аналізу діяльності підприємства напрацьовані численні методики проведення оцінки фінансових результатів.

Ефективне управління підприємством на пряму залежить від достовірності, повноти, своєчасності та доречності інформації, яка характеризує обсяги здійснюваних господарських операцій, наявність та використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, джерела одержання фінансових результатів діяльності та напрямів розподілу і використання прибутку. Одним із основних джерел такого інформаційного забезпечення є фінансова та статистична звітність, яка складається на підприємстві шляхом виконання спеціальних процедур обробки, групування та підрахунку даних і формується на заключній стадії облікового процесу.

Фінансова звітність в Україні складається з:

- «балансу (звіту про фінансовий стан) (Форма №1);
- звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) (Форма №2);
- звіту про рух грошових коштів (Форма №3);
- звіту про власний капітал (Форма №4);
- приміток до фінансової звітності (Форма №5);
- інформації за сегментами (Форма №6)» [23, 31].

За умови наявності за певний період фінансової інформації (звітів) підприємства та з використанням програмного забезпечення можливо спрогнозувати рівень прибутковості у наступні періоди, використовуючи існуючі метод та моделі.

«Комплексний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства повинен ґуртуватися на використанні різних методів» [3]. Сучасна наукова економічна література визначає широкий спектр інструментарію за допомогою якого проводиться комплексна оцінка фінансових результатів підприємства. До основних методів аналізу фінансових результатів діяльності підприємства відносять горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, факторний і трендовий. Окрім традиційних статистико-

математичних методів дослідження фінансових результатів, науковці виокремлюють «економічні методи, методи економічної кібернетики й оптимального програмування, методи дослідження операцій і теорії прийняття рішень. Для глибокої оцінки фінансових результатів та точнішого обґрунтування рекомендацій для покращення роботи підприємства також використовують СVP-аналіз і концепцію фінансового важеля» [3].

Проведений нами аналіз наукової економічної літератури дозволяє констатувати відсутність єдиної методики проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Більшість аналітиків для проведення оцінки використовують різні показники, що характеризують фінансові результати діяльності підприємства. За результатами аналізу груп чи окремих показників формується загальний висновок щодо ефективності діяльності підприємства та його фінансових результатів. У той же час вибір того чи іншого показника залежить від мети проведення аналізу, специфіки діяльності підприємства, що аналізується, рівня конкуренції на ринках тощо.

В узагальненому вигляді аналіз фінансових результатів діяльності підприємства проводиться за наступними напрямками:

- оцінка рівня, динаміки та структури фінансових результатів за показниками, що їх формують (тобто доходів і витрат);
- «аналіз фінансового результату від операційної діяльності як основної діяльності підприємства» [3];
- визначення впливу факторів на формування фінансового результату діяльності підприємства;
- аналіз показників рентабельності.

Першочерговими завданнями аналізу фінансових результатів діяльності підприємства, за допомогою яких досягається його головна мета, є:

- оцінка динаміки абсолютних показників фінансових результатів (прибутку та рентабельності);

- визначення напрямку та розміру впливу окремих факторів на суму прибутку і рівень рентабельності;
- виявлення й оцінка можливих резервів зростання прибутку та рентабельності;
- розробка заходів щодо подальшого використання виявлених резервів.

Узагальнену модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства подано на рисунку 1.4.

Кінцевою метою даної моделі проведення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства є оцінка їх динаміки та визначення резервів підвищення його прибутковості.

Для їх реалізації необхідно застосувати наступні заходи:

- розглянути та усунути причини виникнення непродуктивних витрат фінансових ресурсів на матеріальні й інші операційні витрати;
- «впровадити на підприємстві системи управлінського обліку витрат в розрізі центрів відповідальності та витрат по окремих групах товарної продукції» [3];
- підвищити у асортименті реалізації питому вагу дрібнооптової товарної продукції;
- провадити ефективну цінову політику, диференціювати її по відношенню до окремих категорій покупців;
- удосконалити маркетингову та рекламну діяльність, підвищувати ефективність проведення відповідних заходів;
- надавати достатню увагу підготовці та навчанню кадрів, підвищенню їх кваліфікації;
- розробити та ввести ефективну систему матеріального стимулювання персоналу, яка має бути тісно пов'язана із основними результатами господарської діяльності підприємства та економією ресурсів;
- здійснювати системний контроль за умовами зберігання та транспортування товарної продукції.

Рисунок 1.4 – Узагальнена модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

Джерело: складено за матеріалами [3, 26, 14, 24, 27, 32-36]

Впровадження на підприємстві запропонованої моделі аналізу фінансових результатів діяльності підприємства дозволить ефективно реалізувати виявлені резерви й підвищити рівень та якість фінансово-господарської діяльності.

Таблиця 1.3 – Склад та методика розрахунку показників рентабельності діяльності підприємства

Показник	Формула розрахунку
Показники рентабельності фінансових ресурсів	
Рентабельність активів	$R_A = (П_{ДО} / A_{CP}) * 100\%$, де $П_{ДО}$ - обсяг прибутку до оподаткування; A_{CP} – середньорічний обсяг активів
Чиста рентабельність власного капіталу	$R_{ВЛК} = (П_{Ч} / В_{ЛКCP}) * 100\%$, де $П_{Ч}$ – обсяг чистого прибутку; $В_{ЛКCP}$ - середньорічна величина власного капіталу
Рентабельність інвестованого капіталу	$R_{ИК} = (П_{ДО} / ИК_{CP}) * 100\%$, де $ИК_{CP}$ – середньорічний обсяг інвестованого капіталу, як суми власного капіталу та довгострокових зобов'язань
Показники рентабельності діяльності	
Рентабельність витрат	$R_V = (П_{ДО} / В_C) * 100\%$, де $В_C$ – сукупна сума витрат підприємства за період
Рентабельність продукції	$R_{ПР} = (П_{ОсД} / В_{ВРП}) * 100\%$, де $П_{ОсД}$ – фінансовий результат від основної діяльності, як чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) мінус собівартість реалізованої продукції, мінус адміністративні витрати, мінус витрати на збут; $В_{ВРП}$ – сукупні витрати на виробництво і реалізацію продукції, як сума собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат та витрат на збут
Рентабельність продажу	$R_{ПРОДАЖУ} = (П_{ОсД} / В_Ч) * 100\%$, де $В_Ч$ – обсяг чистої виручки від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг)
Рентабельність іншої операційної діяльності	$R_{ЮД} = (П_{ЮД} / ЮВ) * 100\%$, де $П_{ЮД}$ – фінансовий результат від іншої операційної діяльності, як інші операційні доходи мінус інші операційні витрати; $ЮВ$ – інші операційні витрати
Рентабельність фінансової діяльності	$R_{ФД} = (П_{ФД} / ФВВ) * 100\%$, де $П_{ФД}$ – фінансовий результат від фінансової діяльності, як доходи від участі в капіталі плюс інші фінансові доходи, мінус фінансові витрати, мінус втрати від участі у капіталі; $ФВВ$ – сума фінансових витрат та втрат від участі у капіталі
Рентабельність іншої діяльності	$R_{ИД} = (П_{ИД} / ИВ) * 100\%$, де $П_{ИД}$ – фінансовий результат від іншої діяльності, як інші доходи мінус інші витрати; $ИВ$ – інші витрати підприємства
Рентабельність виробничих ресурсів	
Рентабельність виробничих фондів	$R_{ВФ} = (П_{ОсД} / ФВ_{CP}) * 100\%$, де $ФВ_{CP}$ – середньорічний обсяг виробничих фондів підприємства. До виробничих фондів належать основні засоби, запаси та витрати майбутніх періодів
Рентабельність персоналу	$R_{ПЕРС} = (П_{ДО} / ЗВОП) * 100\%$, де $ЗВОП$ – загальні витрати підприємства на оплату праці як сума витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи
Рентабельність основних засобів	$R_{ОсЗ} = (П_{ДО} / ОсЗ_{CP}) * 100\%$, де $ОсЗ_{CP}$ – середньорічна вартість основних засобів підприємства
Рентабельність оборотних коштів	$R_{ОбК} = (П_{ДО} / ОбК_{CP}) * 100\%$, де $ОбК_{CP}$ – середньорічна вартість оборотних активів підприємства

Джерело: складено за матеріалами [6, 14, 32-36]

Структура фінансового результату діяльності підприємства характеризує його якість. «Так за інших сталих умов, прибуток підприємства є тим якіснішим, чим більшою у його складі буде частка фінансового результату від основної діяльності. Це впливає з логічного, на наш погляд, твердження, що саме фінансові ефекти профільної діяльності мають бути основою економічного добробуту підприємства, коли інші напрямки створюють належні умови для її здійснення, формують ресурсні можливості та фінансові резерви для маневру компанії при ідентифікації суттєвих викликів бізнес-середовища» [6].

Абсолютна величина фінансового результату діяльності підприємства не є єдиним та адекватним вимірником ефективності його господарювання. Рентабельність є відносним показником ефективності діяльності підприємства, «що розраховується як помножене на 100 відсотків співвідношення величин відповідного прибутку та застосованих для його отримання ресурсів (здійснених витрат)» [6]. Внаслідок існування широкого спектру використовуваних підприємством ресурсів і різноманіття видів прибутку, сучасна економічна наука напрацювала і відповідну кількість індикаторів рентабельності (таблиця 1.3).

Таким чином, оцінювання прибутковості є найважливішою складовою комплексної бізнес-діагностики підприємства, результати якої в подальшому мають слугувати основою для прийняття управлінських рішень. «При цьому вирішальне значення як для отриманих результатів аналізу, так і прийнятих на їх основі управлінських рішень, має якість інформаційної бази дослідження» [6].

2 Аналітико-практичні аспекти формування та оцінки фінансових результатів підприємства

2.1 Аналітична оцінка фінансових результатів підприємств на макро- та мікроекономічних рівнях за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» в 2021-2023 роках

Функціонування підприємств має значний вплив як на добробут їх власників, споживачів, так і на ситуацію в економіці України шляхом поповнення бюджетної системи сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. Усе це неможливо реалізувати без здійснення підприємствами ефективної виробничої, маркетингової та фінансової діяльності. Найважливішою категорією, яка відображає позитивний фінансовий результат діяльності підприємства та характеризує ефективність виробництва, є його прибуток.

Для того, щоб оцінити сучасний фінансовий стан підприємств України, проаналізуємо їх діяльність та фінансові результати за 2020–2022 рр. на основі даних Держстату [5].

Дані таблиці 2.1 свідчать про те, що загальна кількість суб'єктів господарювання в Україні скоротилася з 1 млн 9736 тис одиниць у 2020 р. до 1 млн 732,5 тис одиниць у 2022 р., тобто на 241 тис. одиниць (12,2 % від загальної кількості). Зокрема, частка підприємств зменшилася 111,9 тис одиниць (або на 29,9 %), з них: великих - на 18 одиниць, середніх - на 2,8 тис. одиниць, малих - на 109 тис. одиниць, мікропідприємств – на 101,7 тис. одиниць. У загальній структурі найбільшу частку займають суб'єкти малого та мікропідприємництва, які є важливою складовою економічного прогресу та забезпечують більшість робочих місць і значний оборот. Найуразливішим в діяльності підприємств України став 2022 рік – рік повномасштабного

вторгнення росії, який приніс втрату 108,9 тис підприємств (або 29,4% від їх загальної кількості).

Таблиця 2.1 - Показники діяльності суб'єктів великого, середнього, малого та мікропідприємництва у 2020-2022 роках

Показник / рік	Усього	Зокрема						
		підприємства					фізичні особи- підприємці	
		усього	зокрема				з них мікро- підприємства	усього
			великі	середні	малі			
Кількість суб'єктів господарювання, одиниць								
2020	1973577	373822	512	17602	355708	307871	1599755	
2021	1956248	370834	610	17502	352722	304650	1585414	
2022	1732508	261924	494	14783	246647	206213	1470584	
Структура, %								
2020	100,0	18,9	0,0	0,9	18,0	15,6	81,1	
2021	100,0	19,0	0,0	0,9	18,0	15,6	81,0	
2022	100,0	15,1	0,0	0,9	14,2	11,9	84,9	
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб								
2020	8931,9	6366,1	1574,6	3088,4	1703,1	721,7	2565,8	
2021	8936,2	6391,7	1648,7	2967,8	1775,2	777,1	2544,5	
2022	7502,4	5382,4	1369,9	2582,8	1429,7	583,6	2120,0	
Структура, %								
2020	100,0	71,3	17,6	34,6	19,1	8,1	28,7	
2021	100,0	71,5	18,4	33,2	19,9	8,7	28,5	
2022	100,0	71,7	18,3	34,4	19,1	7,8	28,3	
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн.грн								
2020	11062297,1	10049870,8	3626388,0	4359362,1	2064120,7	704885,6	1012426,3	
2021	14989811,9	13616793,2	5140366,8	5900055,0	2576371,4	862346,3	1373018,7	
2022	11119875,6	11033018,1	4024267,1	4906839,0	2101912,0	672875,8	86857,5	
Структура, %								
2020	100,0	90,8	32,8	39,4	18,7	6,4	9,2	
2021	100,0	90,8	34,3	39,4	17,2	5,8	9,2	
2022	100,0	99,2	36,2	44,1	18,9	6,1	0,8	

Джерело: розраховано за матеріалами [5]

Найбільша кількість зайнятих в досліджуваному періоді була характерною для суб'єктів середнього підприємництва, на рівні 34,4% від загальної кількості усіх суб'єктів господарювання, тоді як на малих підприємствах кількість зайнятих складала 19,4%, на великих – 18,1%. Слід відмітити, що скорочення кількості зайнятих працівників на підприємствах в досліджуваному періоді складає 15,5% і пояснюється закриттям підприємств та міграцією населення, зокрема і за кордон, що викликано військовими діями на території України та окупацією частини її території.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємствами в 2022 році склав 11 трильйонів 33 млрд 18,1 млн грн, що практично повернуло економіку України на рівень 2020 року, тоді як у 2021 році підприємствами реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 13 трильйонів 616 млрд 793,2 млн грн. з них в 2022 році великими підприємствами реалізовано 36,2% продукції (товарів, послуг), середніми – 44,1%, малими – 18,9%.

Динаміка та структура фінансових результатів діяльності підприємств України до оподаткування в 2020-2022 р.р. подана в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Динаміка та структура фінансових результатів діяльності підприємств України до оподаткування в 2020-2022 р.р.

Роки	Фінансовий результат до оподаткування, млн грн	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості	фінансовий результат, млн грн	у % до загальної кількості	фінансовий результат, млн грн
2020	134,7	71,4	674,0	28,6	539,3
2021	1034,0	73,3	1266,4	26,7	232,4
2022	-216,6	66,1	724,7	33,9	941,3

Джерело: розраховано за матеріалами [5]

З таблиці видно, що фінансовий результат діяльності підприємств до оподаткування в 2020-2022 р.р. показав його зростання з 134,7 млн грн в 2020

році до 1 млрд 34млн в 2021 році, або на 899,3 млн грн. Кількість підприємств, які отримали прибуток в 2020 році склала 71,4%, а його обсяг 674 млн грн. В 2021 році кількість підприємств, які отримали прибуток склала 73,3%, а його обсяг зріс до 1 млрд 266,4 млн грн, або майже вдвічі. У 2022 році ситуація кардинально змінилася, фінансовим результатом діяльності підприємств зафіксовано збиток на рівні -216,6 млн грн. Кількість прибуткових підприємств в 2022 році склала 66,1%, тобто скоротилася на -7,2%.

Склад та динаміку формування чистого прибутку (збитку) підприємств України в 2020-2022 р.р. подано в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Склад та динаміка формування чистого прибутку (збитку) підприємств України в 2020-2022 р.р.

Показник	2020 р. млн. грн	2021 р. млн. грн	2022 р. млн. грн	Абсолютне відхилення, (+,-) млн. грн		Темп приросту (%)	
				2021р./ 2020р.	2022р./ 2021р.	2021р./ 2020р.	2022р./ 2021р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9884573,6	12807404,6	10681887,4	2922831	-2125517,2	29,6	-16,6
Інші операційні доходи	602359,7	711239,7	695461,6	108880	-15778,1	18,1	-2,2
Інші доходи	386213,0	477105,5	352329,0	90893	-124776,5	23,5	-26,2
Разом чисті доходи	10873212,2	13995762,6	11729977,2	3122550	-2265785,4	28,7	-16,2
Операційні витрати	10025057,9	12443377,0	11063853,2	2418319	-1379523,8	24,1	-11,1
Інші витрати	713354,0	518360,0	882419,6	-194994	364059,6	-27,3	70,2
Витрати усього	10805157,3	13110486,1	12006254,9	2305329	-1104231,2	21,3	-8,4
Чистий прибуток	68054,9	885276,5	-276277,7	817222	-1161554,2	1200,8	-131,2

Джерело: розраховано за матеріалами [5]

На формування чистого прибутку (збитку) підприємств України в 2020-2021 р.р. мали позитивний вплив сформовані чисті доходи та витрати, які

понесли підприємства провадячи фінансово-господарську діяльність (рисунок 2.1).

млн. грн

Рисунок 2.1 – Динаміка доходів та витрат підприємств України в 2020-2022 р.р.

Джерело: побудовано за матеріалами [5]

Так за 2021 рік спостерігається поступове зростання усіх складових доходів підприємств, що дозволило наростити загальну суму доходів на 3,1 трильйони грн. (або на 28,7%). Загальний обсяг витрат за 2021 рік зростає на 2,3 трильйони грн. (або на 21,3%). Зростання доходів більшим темпами ніж витрат забезпечило формування 885,3 млрд чистого прибутку.

У 2022 році загальна сума чистих доходів скоротилася на 2,3 трильйони грн. (або на -16,2%), скоротилися також витрати на 1,1 трильйон грн. (або на -8,4%). Перевищення темпів скорочення доходів над витратами привело до від'ємного фінансового результату діяльності підприємств України у вигляді збитку, який склав -276 млрд 277,7 млн грн (рисунок 2.2).

За даними Державної служби статистики, це викликано зростанням частки збиткових підприємств із 26,7% у 2021 році до 33,9% у 2022 році, а їх сумарні збитки зросли вчетверо: з 232,8 млрд грн до 941,3 млрд грн.

млн. грн

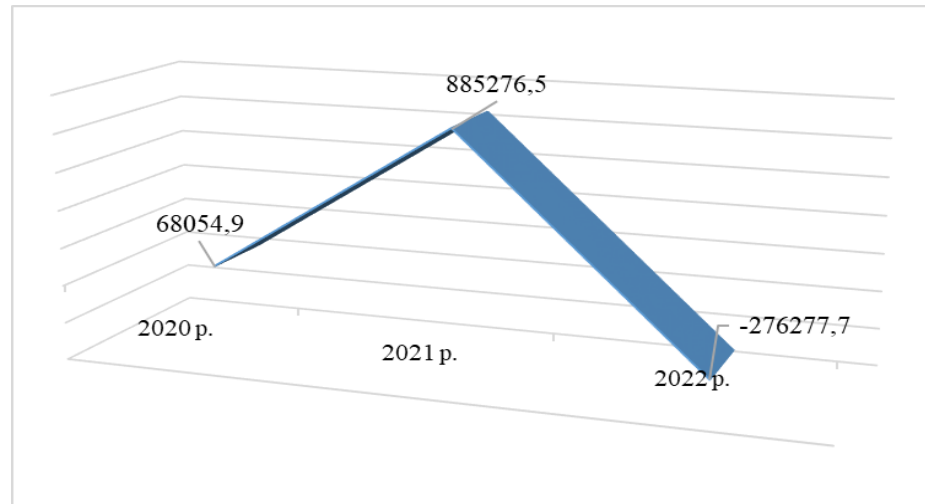

Рисунок 2.2 – Динаміка чистого прибутку (збитку) підприємств України в 2020-2022 р.р.

Джерело: побудовано за матеріалами [5]

Таким чином прибуток виступає основною формою грошових накопичень підприємств. Ситуація, яка склалася у зв'язку із військовою агресією росії значно погіршила фінансовий стан підприємств України та їх фінансові результати.

ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» (ТОВ «ТД «МІСЛТ», Товариство) є суб'єктом господарювання, яке діє на принципах самокупності [30]. Компанію ТОВ "ТД "МІСЛТ" було зареєстровано 31.01.2017р., код ЄДРПОУ 41111953. ТОВ «ТД «МІСЛТ» - юридична особа з моменту державної реєстрації. Організаційно-правова форма організації ТОВ "ТОРГОВИЙ ДІМ "МІСЛТ" - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ. Основний вид діяльності (КВЕД) – 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля, додатковий 22.29 - Виробництво інших виробів із пластмас.

Свою виробничу діяльність ТОВ «ТД «МІСЛТ» здійснює у орендованому нежитловому приміщенні площею 443,75м². Штатна структура працівників Товариства складає 17 осіб, що підтверджується штатним розписом та загалом відповідає його потребам.

Для ведення господарської діяльності ТОВ «ТД «МІСЛТ» має наявності достатньо технічних ресурсів.

Головними постачальниками сировини для виробництва виробів із пластмас є: ТОВ «Володимирівська фабрика «Гофротари», ТОВ «Гофротара», ТОВ «Дунапак-Україна».

Головними постачальниками сировини для виробництва сувенірної продукції є: полікарбонату - ТОВ «Радка-Україна»; чорнил та лаків - ТОВ «Медіа Прінт Україна»; тканин та послуг друку - ФОП 3-ї групи Кіреєв Г.М.; матеріалів для пакування товарів - ТОВ «Володимирська Фабрика Гофротари».

Товариство є виробником товарно-матеріальних цінностей і продавцем товарів власного виробництва, серед яких: новорічні прикраси; пасхальні прикраси; сувеніри і аксесуари; аксесуари для текстилю.

ТОВ «ТД «МІСЛТ» має самостійний баланс, поточні, депозитні та інші рахунки у національній та іноземній валюті відкриті як на території України так і за її межами.

Метою та цілями діяльності Товариства є одержання прибутку, задоволення суспільних потреб в продукції, товарах, роботах і послугах, реалізація на основі одержаного прибутку соціальних та економічних інтересів учасників.

Для забезпечення своєї діяльності ТОВ «ТД «МІСЛТ» сформовано статутний капітал розміром 4 млн 429 тис 288 грн.

Склад та динаміки майна ТОВ «Торговий дім «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р. подана в таблиці 2.4 (додатки А-В). З таблиці видно, що Товариство станом на кінець 2023 року має загальну вартість майна у розмірі 95,0 млн грн. За період 2020-2023 років спостерігаємо його зростання на 52 млн 612,3 тис. грн, або в 2,2 раза (або на 224,1%). Слід відмітити що підприємство щорічно нарощує вартість майна. В порівнянні 2023 р. з 2022 р. роком абсолютний приріст майна ТОВ «ТД «МІСЛТ» склав 11 млн 904,9 тис. грн. (або 14,3%) (рисунок 2.3).

Таблиця 2.4 - Склад та динаміка показників аналітичного балансу ТОВ
«ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Показник	2020 р., тис. грн	2021 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту , %	2022 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту , %	2023 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту, %
			2021/ 2020	2021/ 2020		2022/ 2021	2022/ 2021		2023/ 2022	2023/ 2022
АКТИВ										
I Необоротні активи										
Незавершені капітальні інвестиції	10491,5	9595,9	-895,6	91,5	12273,3	2677,4	127,9	19910,9	7637,6	162,2
Основні засоби	789,6	5725,1	4935,5	725,1	4423,6	-1301,5	77,3	3143,9	-1279,7	71,1
Усього за розділом I	11281,1	15321,0	4039,9	135,8	16696,9	1375,9	109,0	23054,8	6357,9	138,1
II Оборотні активи										
Запаси	8717,5	11449,0	2731,5	131,3	8404,0	-3045,0	73,4	24029,8	15625,8	285,9
у тому числі готова продукція	2950,5	4130,0	1179,5	140,0	1119,6	-3010,4	27,1	12531,1	11411,5	1119,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	16111,5	22479,7	6368,2	139,5	53007,0	30527,3	235,8	36061,3	16945,7	68,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	16,2	44,3	28,1	273,5	85,2	40,9	192,3	50,0	-35,2	58,7
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,0	5000,3	5000,3	-	0,0	-5000,3	0,0	214,0	214,0	-
Гроші та їх еквіваленти	5800,2	5870,9	70,7	101,2	4907,2	-963,7	83,6	11595,3	6688,1	236,3
Інші оборотні активи	466,4	0,0	-466,4	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Усього за розділом II	31111,8	44844,2	13732,4	144,1	66403,4	21559,2	148,1	71950,4	5547,0	108,4
БАЛАНС	42392,9	60165,2	17772,3	141,9	83100,3	22935,1	138,1	95005,2	11904,9	114,3
I Власний капітал										
Зареєстрований капітал	4429,3	4429,3	0,0	100,0	4429,3	0,0	100,0	4429,3	0,0	100,0
Додатковий капітал	3307,6	19862,7	16555,1	600,5	19862,7	0,0	100,0	19862,7	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	48,9	336,0	287,1	687,1	763,3	427,3	227,2	1425,1	661,8	186,7
Усього за розділом I	7785,8	24628,0	16842,2	316,3	25055,3	427,3	101,7	25717,1	661,8	102,6
III Поточні зобов'язання										
Короткострокові кредити банків	0,0	1921,0	1921,0	-	4242,3	2321,3	220,8	3989,9	-252,4	94,1
Поточна кредиторська заборгованість, зокрема.:	4949,8	3310,7	-1639,1	66,9	6597,2	3286,5	199,3	11108,2	4511,0	168,4
- за товари, роботи, послуг	4848,7	3184,7	-1664,0	65,7	6409,5	3224,8	201,3	11028,2	4618,7	172,1
- розрахунками з бюджетом	55,9	63,0	7,1	112,7	93,8	30,8	148,9	40,0	-53,8	42,6
- у тому числі з податку на прибуток	45,2	63,0	17,8	139,4	93,9	30,9	149,0	40,0	-53,9	42,6
Інші поточні зобов'язання	29702,5	30368,5	666,0	102,2	47299,4	16930,9	155,8	54230,0	6930,6	114,7
Усього за розділом III	34607,1	35537,2	930,1	102,7	58045,0	22507,8	163,3	69288,1	11243,1	119,4
БАЛАНС	42392,9	60165,2	17772,3	141,9	83100,3	22935,1	138,1	95005,2	11904,9	114,3

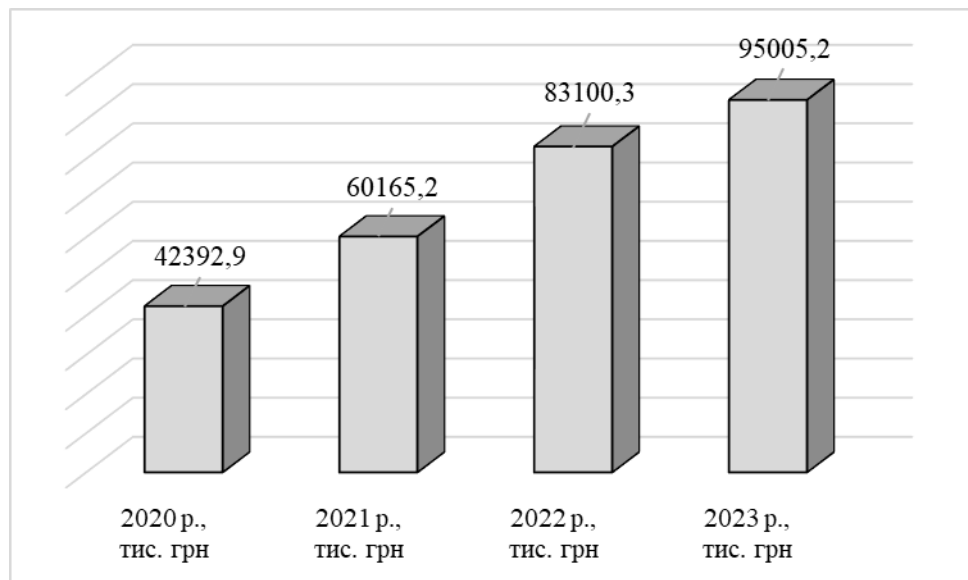

Рисунок 2.3 – Динаміка майна ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Зростання вартості майна Товариства відбулося в основному за рахунок оборотних активів – з 31,1 млн грн до 71,95 млн грн, тобто на 40,8 млн грн (231,3%). Поясненням цьому є те, що ТОВ «ТД «МІСЛТ» є виробничим підприємством, яке виробляє новорічні а пасхальні прикраси, сувеніри і аксесуари, зокрема і для текстилю. Загальна вартість запасів в досліджуваному періоді зросла на 15,3 млн грн. (або на 175,7%). Товариство має запаси готової продукції на складі, вартість яких на кінець 2023 року складає 11,4 млн грн., що є наслідком збільшення вартості готової продукції на 9,5 млн грн. (або в 4,5 рази). Це є свідченням певного зниження попиту на товари такого асортименту.

Дебіторська заборгованість ТОВ «ТД «МІСЛТ» за продукцію, товари, роботи, послуги збільшилася в досліджуваному періоді на 19,9 млн грн (або на 123,8%). Таке зростання дебіторської заборгованості пояснюється тим, що підприємство віддає в торгові мережі під реалізацію вироби власного виробництва. Аналізуючи інші види дебіторської заборгованості слід відмітити її скорочення в 2023 р. за розрахунками з бюджетом на 35,2 тис грн, однак інша поточна дебіторська заборгованість зростає в 2023 році на 214,0 тис. грн. Товариству вдається у досліджуваному періоді наростити

обсяг грошей та їх еквівалентів на 5,8 млн грн, тоді як за 2023 рік підприємству вдалося наростити їх більше як на 6,7 млн грн.

Необоротні активи ТОВ «Торговий дім «МІСЛТ» зростають на 11,8 млн грн, або на 104,4%. Їх зростання відбулося за рахунок основних засобів на 2,4 млн грн (або майже в 3 рази) і незавершених капітальних інвестицій на 9,4 млн грн (або на 89,8%).

В загальній структурі активів ТОВ «Торговий дім «МІСЛТ» 3/4 припадає на оборотні активи. Так в 2022 році вони складають 79,9%, а в 2023 році – 75,7%. Відповідно необоротні активи - в 2022 році складають 20,1%, а в 2023 році - 24,3%.

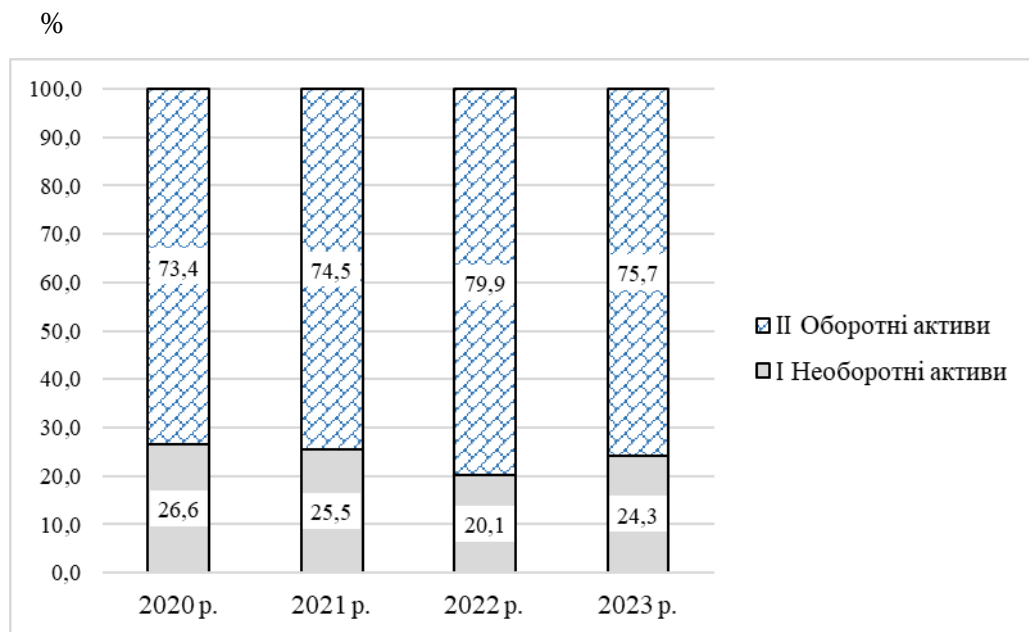

Рисунок 2.4 – Структура активів ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Джерелами фінансування активів ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р. є власний капітал та поточні зобов'язання і забезпечення (рисунок 2.5).

В структурі капіталу ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ» в досліджуваному періоді суттєву перевагу має позиковий капітал, який складає більше 70,0% від усіх джерел фінансування. Тоді як власний капітал в досліджуваному періоді близько 30,0%. В 2023 році співвідношення власного та позикового капіталу склало 27,1% : 72,9% відповідно. Тобто у досліджуваному періоді переважає позикове фінансування над власним.

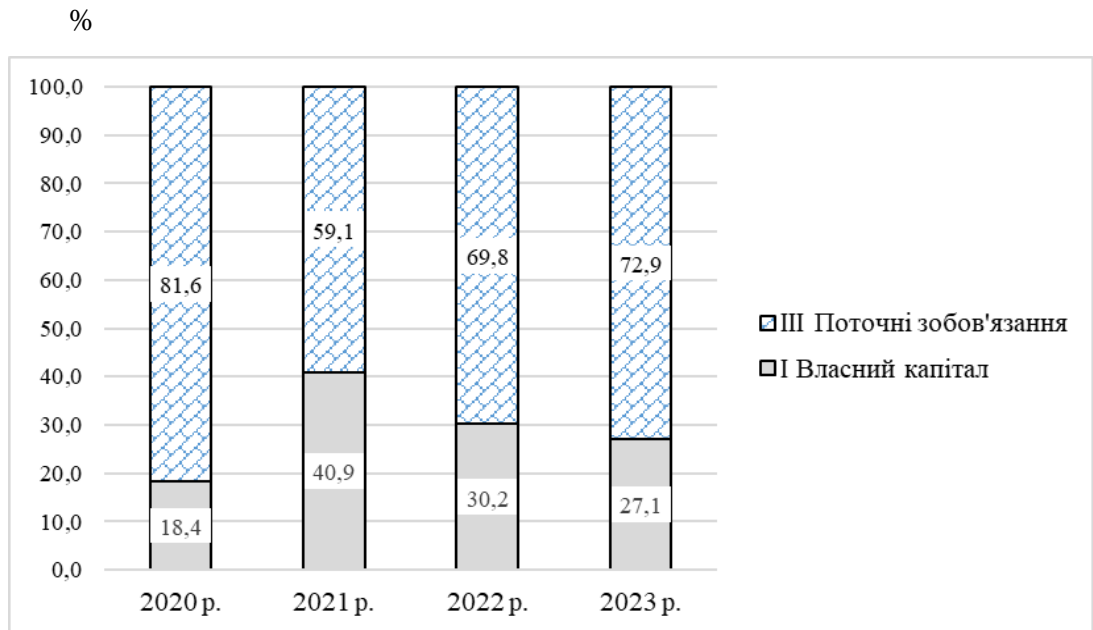

Рисунок 2.5 – Структура джерел фінансування ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Найбільший обсяг власного капіталу Товариства в абсолютних показниках було акумульовано у 2023 році, він склав 25,7 млн грн (або 27,1% структури капіталу). В досліджуваному періоді вартість капіталу зросла з 7,8 млн грн до 25,7 млн грн, або на 17,9 млн грн. Зареєстрований капітал в абсолютній величині протягом досліджуваного періоду не змінювався і складав 4,4 млн грн. В 2021 році власниками було докапіталізовано бізнес на суму 16,6 млн грн, що дозволило його збільшити до 19,9 млн грн, а відповідно і збільшити його частку в структурі джерел фінансування. Нерозподілений прибуток в 2023 р. зростає до 1,4 млн грн, що дозволить його власникам здійснювати вкладення власних коштів у прибуткові інвестиційні проекти тощо.

Загальний обсяг поточних зобов'язань ТОВ «ТД «МІСЛТ» 2023 році складає 69,3 млн грн. (або 72,9% структури джерел фінансування) і зростає в досліджуваному періоді на 34,7 млн грн (або вдвічі).

Поточна кредиторська заборгованість Товариства на кінець 2023р. складає 11,1 млн грн (або 11,7% структури фінансування), де переважну частину займає поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи,

послуги. Інші поточні зобов'язання складають в 2023 р. 54,2 млн грн (або 57,1% структури джерел фінансування) і показують суму зобов'язань за товари, надані під реалізацію в торгові мережі.

Таким чином на ТОВ «Торговий дім «МІСЛТ» здійснюється ефективне управління активами і капіталом, що дозволяє створює додаткові можливості для самофінансування та економічного росту підприємства, ефективно залучати та управляти зобов'язаннями в умовах макроекономічної нестабільності.

2.2 Напрями вдосконалення формування та оцінки фінансових результатів діяльності підприємства за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ»

Здійснимо в узагальненому вигляді аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «ТД «МІСЛТ» за моделлю, запропонованою у параграфі 1.2. Розпочнемо його з оцінка рівня та динаміки фінансових результатів за показниками, що їх формують (таблиця 2.5).

Доходи ТОВ «ТД «МІСЛТ» в досліджуваному періоді зростають з 19,7 млн грн в 2020 році до 38,6 млн грн в 2023 році, або вдвічі. В 2023 році обсяг доходів скорочується на 6,5 млн грн, або на -14,1% відповідно. На скорочення загального обсягу доходів впливає скорочення в 2023 році чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 7,1 млн грн, основною причиною є накопичення запасів продукції на складі та скорочення попиту на неї.

Витрати ТОВ «ТД «МІСЛТ» в досліджуваному періоді зростають з 19,4 млн грн в 2020 році до 38,7 млн грн в 2023 році, або на 99,2%. В 2023 році обсяг витрат скорочується на 6,8 млн грн, або на -14,9% відповідно. На скорочення загального обсягу витрат Товариства впливає скорочення в 2023

році собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) на 7,1 млн грн та оптимізація інших операційних витрат.

Таблиця 2.5 - Склад та динаміка фінансових результатів ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Показник	2020 р., тис. грн	2021 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту, %	2022 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту, %	2023 р., тис. грн	Абсол. відхил., (+,-) тис. грн	Темп росту, %
			2021/ 2020	2021/ 2020		2022/ 2021	2022/ 2021		2023/ 2022	2023/ 2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	19436,1	28280,2	8844,1	145,5	45770,9	17490,7	161,8	38601,7	-7169,2	84,3
Інші доходи	231,7	248,6	16,9	107,3	201,6	-47,0	81,1	878,1	676,5	435,6
Разом доходи	19667,8	28528,8	8861,0	145,1	45972,5	17443,7	161,1	39479,8	-6492,7	85,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	17590,9	26356,0	8765,1	149,8	43673,6	17317,6	165,7	36561,5	-7112,1	83,7
Інші операційні витрати	1825,7	0,0	-1825,7	0,0	1777,9	1777,9	-	1710,3	-67,6	96,2
Інші витрати	0,0	1822,7	1822,7	-	0,0	-1822,7	0,0	400,8	400,8	-
Разом витрат	19416,6	28178,7	8762,1	145,1	45451,5	17272,8	161,3	38672,6	-6778,9	85,1
Фінансовий результат до оподаткування	251,2	350,1	98,9	139,4	521,0	170,9	148,8	807,2	286,2	154,9
Податок на прибуток	45,2	63,0	17,8	139,4	93,7	30,7	148,7	145,3	51,6	155,1
Чистий прибуток	206,0	287,1	81,1	139,4	427,3	140,2	148,8	661,9	234,6	154,9

Динаміка доходів і витрат ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р. подана на рисунку 2.6.

В сучасних турбулентних умовах господарювання, що викликані воєнними діями, зниженням платоспроможності споживачів та їх міграцією, сформовані обсяг доходів і витрат дозволили Товариству досягти в досліджуваному періоді позитивного фінансового результату до оподаткування на рівні 251,2 тис. грн в 2020 році, 350,1 тис. грн в 2021 році, 521,0 тис. грн в 2022 році та 807,2 тис. грн. в 2023 році.

тис. грн

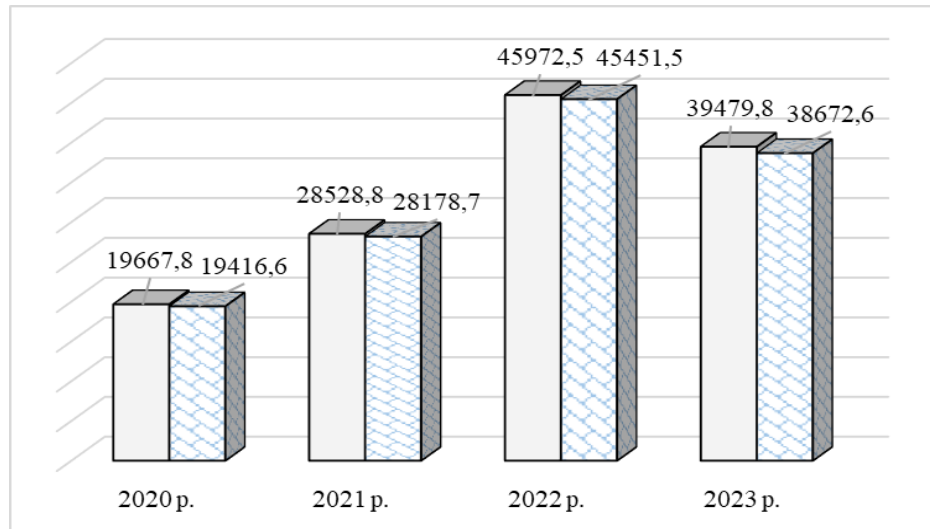

Рисунок 2.6 – Динаміка доходів і витрат ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Обсяг сплаченого до бюджетів різних рівнів податку на прибуток зріс з 45,2 тис. грн в 2020 році до 145,3 тис грн в 2023 році, або втричі (рисунок 2.7). Тобто підприємство, провадячи свою діяльність, має позитивний вплив на економічне зростання країни, що викликає якісні зміни в економіці, сприяє її загальному розвитку і, як наслідок, – наповненню державного бюджету податковими надходженнями.

тис. грн

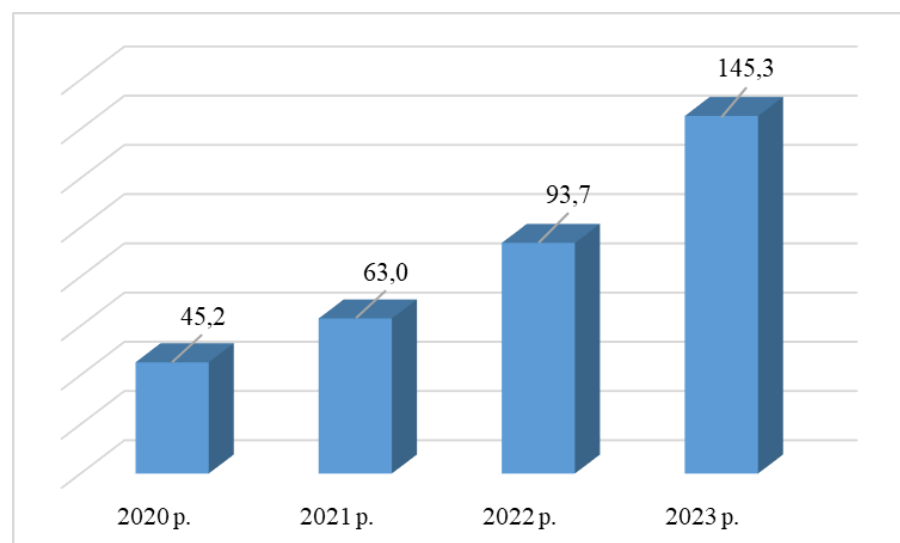

Рисунок 2.7 – Динаміка сплаченого податку на прибуток ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Таким чином, фінансовий результат ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р. сформовано у вигляді чистого прибутку, який зростає з 206,0 тис. грн до 661,9 тис грн. (рисунок 2.8).

тис. грн

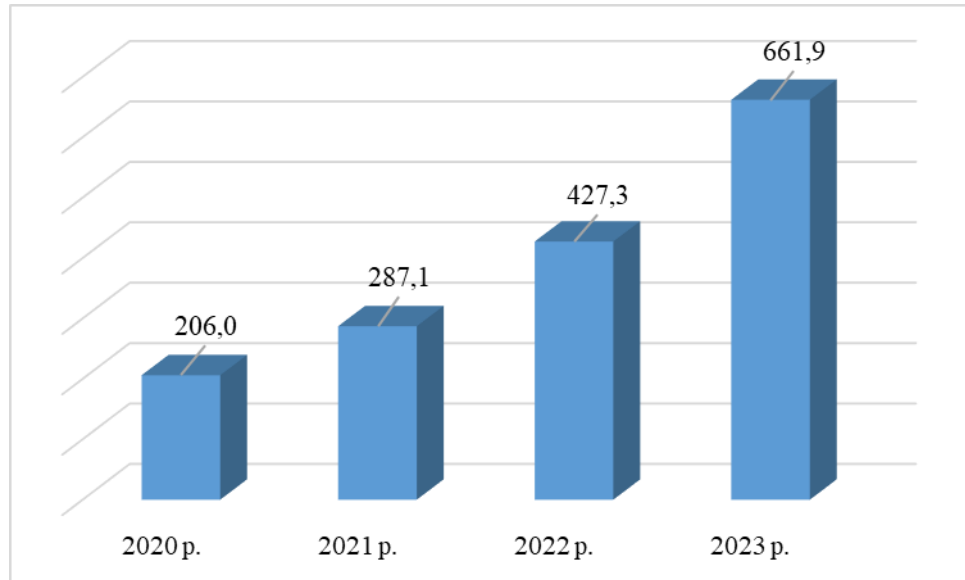

Рисунок 2.8 – Динаміка чистого прибутку ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2020-2023 р.р.

Основним інструментом фінансового аналізу та планування розвитку підприємств, що демонструє правильність використання власних коштів, покриваючи витрати та водночас отримуючи прибуток є показники рентабельності. Індикатори рентабельності ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2021-2023 р.р. подано в таблиці 2.6.

Протягом періоду дослідження рентабельність активів (ROA) ТОВ «ТД «МІСЛТ» підвищилася. Якщо в 2021 р. підприємство отримало 0,17 копійок чистого прибутку на кожен вкладений гривню активів, то в 2023 р. - вже 0,23 копійки. Факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів Товариства та підвищення суми чистого прибутку.

Рентабельність власного капіталу компанії (ROE) підвищується. Якщо в 2021 році кожен залучений гривню власних коштів підприємство отримало 0,44 копійки чистого прибутку, то в 2023 році – 0,65. Якщо порівнювати дане значення з прибутковістю доступних для власників фінансових інструментів,

то інвестування в компанію має свій позитивний ефективним. Основним фактором підвищення рентабельності є докапіталізація (акціонери вводили частину коштів в 2021р.), що позитивно впливає на зростання прибутку компанії.

Таблиця 2.6 - Динаміка показників рентабельності ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2021-2023 р.р.

Показник	Значення показників			Абсолютне відхилення, (+,-)	
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023/ 2021	2023/ 2022
Показники рентабельності фінансових ресурсів					
Рентабельність активів (ROA)	0,17	0,18	0,23	0,06	0,04
Чиста рентабельність власного капіталу (ROE)	0,44	0,43	0,65	0,21	0,22
Рентабельність інвестованого капіталу (ROIC)	0,54	0,52	0,79	0,25	0,27
Показники рентабельності діяльності					
Рентабельність витрат	1,24	1,15	2,09	0,84	0,94
Рентабельність продукції	6,83	4,61	5,28	-1,55	0,66
Рентабельність продажу	6,80	4,58	5,29	-1,52	0,70
Рентабельність виробничих ресурсів					
Рентабельність виробничих фондів	3,61	0,13	-0,01	-3,61	-0,14
Рентабельність персоналу	10,73	13,44	17,99	7,26	4,54
Рентабельність основних засобів	2,69	2,57	5,33	2,65	2,77
Рентабельність оборотних коштів	0,23	0,23	0,29	0,06	0,06

Показник ROIC (коефіцієнт рентабельності інвестованого капіталу) показує відсоток повернення грошових коштів на інвестований компанією капітал. Слід відмітити, що даний показник має тенденцію до зростання, тобто якщо в 2021 році на кожен гривню інвестованого капіталу отримано 0,54 коп, то в 2023 році – 0,79.

Показники рентабельності діяльності ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2021-2023 р.р. показують позитивну динаміку до зростання. Слід відмітити, що темп зростання рентабельності витрат щонайменше в 2,5 рази нижчий за рентабельність продукції та продажу. Рентабельність продажів показує досить значну віддачу від витрат на персонал, рекламу, продукцію, інвестиції. Рентабельність продукції показує досить значну прибутковість господарської діяльності підприємства від основної його діяльності.

Загалом, рентабельність виробничих ресурсів ТОВ «ТД «МІСЛТ» в 2021-2023 р.р. стабільно зростає, що говорить про оптимальну структуру активів. Однак виробничі фонди та їх рентабельність скорочується, тобто продуктивні активи, які приймають участь у виробничому процесі, потребують перегляду та оптимізації. Зокрема, необхідно оптимізувати структуру запасів, продати їх надлишки і надалі підтримувати мінімальний обсяг запасів таким, щоб забезпечити на підприємстві безперервний виробничий процес.

У результаті проведених досліджень можна констатувати, що ТОВ «ТД «МІСЛТ» у 2020–2023 рр. має прибутковий стан, відбувається динамічне зростання чистого прибутку. Однак, для поліпшення фінансового стану Товариству пропонуємо заходи з фінансової стабілізації та напрями, спрямовані на зменшення фінансових зобов'язань і одночасно на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання, які подано у таблиці 2.7.

Необхідно відмітити, що «фінансовий стан суб'єкта підприємництва не може бути стійким, якщо воно не отримує прибутку в розмірах, що забезпечують необхідний приріст фінансових ресурсів, спрямованих на зміцнення матеріально-технічної бази підприємства та його соціальної сфери» [2].

Поліпшення фінансового стану підприємства можливо досягти завдяки збільшенню величини його прибутку. Резервами зростання прибутку є:

- збільшення обсягів реалізації продукції;

- зменшення витрат на виробництво та реалізацію продукції: усунення перевитрат по матеріалах та сировині, усунення невиправданих і непродуктивних витрат у складі загальновиробничих витрат, усунення понадпланових відходів, зменшення витрат у складі витрат на утримання та експлуатацію устаткування, усунення витрат від браку;
- постійному зниженню позареалізаційних збитків.

Таблиця 2.7 – Заходи та напрями підтримки фінансового стану ТОВ «ТД «МІСЛТ»

Напрями поліпшення фінансового стану	Заходи підтримки фінансового стану
Забезпечення максимальної рентабельності власного капіталу шляхом пошуку та встановлення оптимального співвідношення власного та позикового капіталу	Постійний моніторинг зовнішнього та внутрішнього становища суб'єкта підприємства
Розширення ринків збуту та створення пунктів роздрібної торгівлі	Розроблення заходів зі зниження кредиторської заборгованості суб'єкта підприємства
Реалізація продукції зі складу, що забезпечить нарощення прибутку та збільшення оборотності капіталу	Розроблення підготовчих планів у разі виникнення проблемних ситуацій, здійснення попередніх заходів для їх забезпечення
Виробництво та розроблення нових видів продукції, які цікаві для споживачів	Упровадження планів практичних заходів у разі виникнення кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у разі відхилення розвитку ситуації
Оптимізація цін на продукцію з використанням системи управління витратами підприємства	Координація дій усіх учасників та контроль за виконанням заходів та їхніми результатами

Джерело: складено за матеріалами [3]

Порядок та напрями використання прибутку підприємства визначає його власник. Переважно прибуток підприємства, що підлягає розподілу, використовується на економічний розвиток (фінансування інновацій та капітальних вкладень, поповнення власних оборотних коштів та резервного капіталу) та соціальні потреби (підготовка і перепідготовка кадрів,

матеріальне стимулювання, розвиток і утримання соціальної інфраструктури).

Ефективність управління фінансовими результатами підприємства має забезпечити впровадження такої системи управління фінансовими результатами, яка поєднує взаємопов'язані елементи, спрямовані на вирішення не лише локальних завдань щодо отримання певного рівня прибутку, а й загальних на рівні усього підприємства.

Така система управління прибутком як фінансовим результатом підприємств наведена на рисунку 2.9.

Рисунок 2.9 - Система управління фінансовими результатами підприємства

Джерело: складено за матеріалами [24, 27]

Мета системи управління прибутком підприємств - визначення ефективних організаційно-економічних заходів на підприємстві щодо

управління фінансовими результатами. «Результатом таких ефективних заходів щодо управління прибутком підприємства є підвищення його рівня та оптимальний розподіл, що має позитивно впливати на вектор розвитку підприємства в цілому та підвищення конкурентоспроможності» [самоїлова]. Головною метою даної системи є визначення ефективних організаційно-економічних заходів з управління фінансовими результатами, а результатом ефективних заходів щодо управління прибутком - підвищення його рівня й оптимальний розподіл, що має позитивно впливати на вектор розвитку підприємства загалом та підвищення конкурентоспроможності.

Успішне функціонування системи управління фінансовими результатами підприємства визначається ефективністю її організаційного забезпечення, що являє собою взаємопов'язану сукупність внутрішніх структурних служб та підрозділів підприємства, які забезпечують розробку та прийняття управлінських рішень за окремими аспектами формування, розподілу і використання прибутку, і які несуть відповідальність за результати цих рішень. Основу організаційного забезпечення становить сформована на підприємстві структура даного управління, елементами якої є менеджери, служби, відділи та інші підрозділи апарату управління. Грамотне управління фінансовими результатами підприємства дає можливість бути конкурентоспроможним учасником ринку, мати фінансово-стійкий стан, й ефективно вести господарську діяльність.

Висновки

В кваліфікаційній роботі проведено дослідження фінансових результатів підприємства, їх сутності, особливостей формування та оцінки за матеріалами ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ», м. Київ.

В процесі проведеного дослідження нами встановлено, що ефективність та результативність діяльності будь-якого підприємства оцінюється на основі значень фінансових показників. Базовими показниками в системі показників оцінки результативності роботи підприємства, є показники оцінки фінансових результатів. Фінансовий результат - це показник ефективності виробничого чи операційного процесу, який впливає на прийняття управлінських рішень. Фінансові результати підприємства характеризують різні сторони виробничої, постачальницької, збутової, інвестиційної, фінансової й інших видів діяльності підприємства та одержують закінчену грошову оцінку в системі показників прибутку / збитку. На діяльність підприємства здійснюють вплив безліч факторів, більшість із яких прямо чи опосередковано впливають на величину його прибутку і їх поділяють на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні).

Оцінювання прибутковості підприємства є найважливішою складовою його комплексної бізнес-діагностики, результати якої мають слугувати в подальшому основною для прийняття управлінських рішень. Вирішальне значення як для отриманих результатів аналізу, так і прийнятих на їх основі управлінських рішень, має якість інформаційної бази дослідження, яка використовується.

Проведена нами аналітична оцінка фінансових результатів діяльності підприємств України дозволяє констатувати, що в 2020-2022 роках загальна кількість суб'єктів господарювання в Україні скоротилася. Найуразливішим в діяльності підприємств став 2022 рік – рік повномасштабного вторгнення росії, який приніс втрату 29,4% їх загальної кількості. Обсяг реалізованої

продукції (товарів, послуг) підприємствами в 2022 році значно скоротився, що практично повернуло економіку України на рівень 2020 року. Фінансовий результат діяльності підприємств до оподаткування в 2020-2021 р.р. зріс на 899,3 млн грн. У 2022 році ситуація кардинально змінилася, а фінансовим результатом діяльності підприємств зафіксовано збиток на рівні -216,6 млн грн.

ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ») є юридичною особою, суб'єктом господарювання, яке діє на принципах самоокупності. Компанію зареєстровано 31.01.2017р. Основним видом діяльності (КВЕД) підприємства є – 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля, а додатковий 22.29 - Виробництво інших виробів із пластмас. Свою виробничу діяльність ТОВ «ТД «МІСЛТ» здійснює у орендованому нежитловому приміщенні. Штатна структура його працівників складає 17 осіб. За результатами проведених досліджень можна констатувати, що ТОВ «ТД «МІСЛТ» у 2020–2023 рр. має прибутковий стан, відбувається динамічне зростання чистого прибутку. Розраховані показники рентабельності зростають в досліджуваному періоді і вказують на ефективне використання ресурсів, капіталу та ведення фінансово-господарської діяльності. Однак, для поліпшення фінансового стану Товариству пропонуємо заходи з фінансової стабілізації та напрями, спрямовані на зменшення фінансових зобов'язань і одночасно на збільшення грошових активів.

Успішне функціонування системи управління на підприємстві та грамотне управління його фінансовими результатами дасть можливість бути конкурентоспроможним учасником ринку, мати фінансово-стійкий стан, й ефективно вести господарську діяльність.

Список використаних джерел

1. Вакульчик О.М. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу / О. М. Вакульчик, Є. В. Протасова, А. А. Нечаєва // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор», 2019. - Випуск 1 (50). – С. 162-168.
2. Гавриш О. М. Методичні аспекти розрахунку показників рентабельності суб'єкта малого підприємництва / О. М. Гавриш, І. П. Порсюрова // Вісник Сумського національного аграрного університету, 2021. - Випуск 2 (88). – С. 24-30.
3. Глушко А. Д. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства / А. Д. Глушко, А. О. Грачова // Ефективна економіка, 2019. - № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2019/36.pdf (дата звернення: 30.05.2024)
4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон від 16.01.2003 р. №436-IV. Дата оновлення: 22.02.2024. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 10.05.2024)
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. - Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.05.2024).
6. Дмитренко А. І. Діагностика прибутковості підприємства за нормативною бухгалтерською звітністю / А. І. Дмитренко // Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості, 2018. - № 2 (18). – С. 26-33.
7. Єпіфанова І.Ю. Особливості управління фінансовим результатом від операційної діяльності підприємства / І.Ю Єпіфанова, В.С. Ревенко // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2016. – № 2. – С. 160-166.

8. Збитки, завдані українському бізнесу внаслідок російської агресії, оцінюються в \$13 млрд. Kyiv School of Economics, 2023. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://damaged.in.ua/damage-assessment> (дата звернення: 21.05.2024)

9. Зудова І. Ю. Сутність та значення фінансових показників в системі функціонування підприємства / І. Ю. Зудова, О. Г. Стась // Молодий вчений, 2017. - №10(50). - С. 893–897. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/10/202.pdf> (дата звернення: 20.05.2024)

10. Ковальова О. Фінансовий результат як індикатор інвестиційної привабливості підприємства / О. Ковальова, М. Іоргачова // Економіка та суспільство, 2022. – Вип. 46. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2024/1953> (дата звернення: 10.05.2024)

11. Кононенко Ж. А. Фактори зміни величини фінансових результатів підприємства / Ж. А. Кононенко, Ю. М. Грибовська, Л. О. Ходаківська // Інвестиції: практика та досвід, 2020. - №1. - С. 27–32. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6968&i=3> (дата звернення: 23.05.2024).

12. Купріна Н. М. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства: теоретичний та практичний аспект / Н. М. Купріна, А. В. Шаталова // Економіка харчової промисловості, 2018. - Том 10, Випуск 4. – С. 48-57.

13. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні / А. С. Лесюк // Агросвіт, 2020. - №15. - С. 67–73. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3274&i=9> (дата звернення: 15.05.2024)

14. Любенко Н.М. Фінанси підприємств. Навчальний посібник / Н. М. Любенко. – Центр учбової літератури, 2021. – 264 с.

15. Мазур Н. Фінансові результати підприємств України: особливості бухгалтерського забезпечення їх формування та управління / Н. Мазур // Проблеми сучасних трансформацій, 2023. Серія: економіка та управління. - №8. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-8-09-01> (дата звернення: 16.05.2024)

16. Мардус Н. Ю. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті / Н. Ю. Мардус, С. В. Брік // Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2021. - Випуск 2 (29). - С. 148–153. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/29_2021/24.pdf (дата звернення: 06.05.2024).

17. Мельник Т. Український бізнес в умовах війни: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення // Journal of Innovations and Sustainability, 2023. - Вип. 7(3) . - Режим доступу: <https://is-journal.com/is/article/view/207> (дата звернення: 01.06.2024)

18. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 (МСБО 18) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (дата звернення: 27.05.2024)

19. Мицак О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства / О. Мицак, Н. Ковтун, О. Лихач // Галицький економічний вісник. Тернопіль : ТНТУ, 2019. - Том 56. №1. - С. 115–122.

20. Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 30.05.2024)

21. Мурована Т.О. Вітчизняне підприємництво в умовах воєнного стану: основні тенденції та методи підтримки // Економіка та суспільство, 2023. - Вип. 47. - Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-49>. (дата звернення: 27.05.2024)

22. Назаркевич Д.В. Дослідження поняття та класифікація фінансових результатів підприємства / Д. В. Назаркевич, Л. С. Стригуль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4754a85f-8517-4сес-aae1-09e7028b72e5/content> (дата звернення: 28.05.2024)

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 07.11.2023. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 22.05.2024)

24. Орехова А.І. Організаційні аспекти та проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств / А. І. Орехова, В. С. Толстошеева // Держава та регіони, 2021. - № 6 (123). – С. 140-143.

25. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 16.07.1999р. № 996–XIV. Дата оновлення: 19.07.2022. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 22.05.2024)

26. Проскуріна Н. М. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства / Н. М. Проскуріна, А. В. Гнідкова // Економіка та суспільство, 2022. – Вип. 43 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1761> (дата звернення: 19.05.2024)

27. Самойлова К. О. Управління фінансовими результатами підприємства / К. О. Самойлова // Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. - № 1. - С. 62-65.

28. Степаненко О. І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація / О. І. Степаненко // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2022. – Вип. 41. – С. 112-117.

29. Суліменко Л. А. Інформаційне забезпечення управління фінансовими результатами підприємств / Л. А. Суліменко, А. В. Киян // «SCIENTIFIC HORIZONS», 2018. - № 5 (68). – С. 52-59.

30. ТОВ «Торговий Дім «МІСЛТ». Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mislt.com/tekstyl/> (дата звернення: 29.04.2024)

31. Україна. Мінфін. Загальні вимоги до фінансової звітності [Електронний ресурс] : Положення, стандарт : [прийнято Мінфіном України

07 лютого 2013 р.: станом на 07.06.2024]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 10.05.2024).

32. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. - Львів: ЛьвДУВС, 2018. - 440 с.

33. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.

34. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків : ХНУВС, 2022. – 292 с.

35. Фінанси підприємств: Підручник / за наук. ред. проф. Н. О. Власової – Х.: Світ Книг, 2018. – 437 с.

36. Фінансові результати діяльності підприємства: сутність, порядок формування та відображення в обліку / Д. В. Шлапак, Н. М. Селіванова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2016/85.pdf> (дата звернення: 10.05.2024)

37. Фірман Н. Я. Економічна сутність фінансового результату підприємства / Н. Я. Фірман, О. П. Вашків // Східна Європа: економіка, бізнес та управління, 2019. - № 5. - С. 162-168.

38. Яременко Л. М. Особливості бухгалтерського обліку фінансових результатів об'єднань підприємств / Л. М. Яременко, К. В. Авдалян // Агросвіт, 2020. - №8. - С. 109–117. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3167&i=13> (дата звернення: 20.05.2024).

ДОДАТКИ